апрелиин
4
...ЭДА
(4701)
... арп.

Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй ОБКОМОЙ ба УЛАН-УДЫН ГК-гэй болон БМАССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ОРГАН

...вно Главнокомандалагшын

ПРИКАЗ

...Украинска фронтын сэрэгүүдые командалагша

...ветскэ Союзай Маршал ТОЛБУХИНДА

...онтын штабай начальник

...рал-лейтенант ИВАНОВТО

...РАИНСКА фронтын сэрэгүүд БАЛАТОН ...рүүн-урдуур добтолгоёо үргэлжэлүүлжэ, ...апрелиин 2-то, болгарска сэрэгүүдтэй ...үүдэй хамгаалгын газарай хүсэтэ түшэг ...пункт ба харгы замуудай шухала узел, ...ефтяной ажаүйлэдбэриин центр болохо ...ИЖА гэдэг городые эзэлэн абаба.
...НИЖА городые эзэлэн абахын түлөө ...лдаануудта генерал-лейтенант ШАРОХИН, ...тенант СТОЙЧЕВОЙ, болгарска армиин, ...ор ВЕРХОЛОВИЧ, генерал-майор БЛА- ...генерал-майор КРАВЦОВ, генерал майор ...КО, генерал-майор ТОШЕВ. генерал-майор ... генерал-майор БУНЯШИН, генерал- ...ГОРШКОВ, генерал-майор ГРИГОРОВИЧ, ...ХАНЖИ ИВАНОВ, полковник ЩЕРБЕНКО, ...КИРЬЯН. полковник САВЧЕНКО, пол- ...АРАЛЕШКОВ, полковник ХУБЕНОВ, ...ПЕТРОВ гэгшэдэй сэрэгүүд; артиллериин ...ковник НЕДЕЛИН, артиллериин генерал- ...ВОЗНЮК, артиллериин генерал-майор ...лковник ПЕТРОВ, полковник МАЛХОВ, ...ГОЦАК, полковник ФЕДОРОВ, полковник ...КО, полковник ПОПОВ, подполковник ...олковник КОРОВИН, полковник НЕЧАЕВ, ...к КОЛМОГОРОВ гэгшэдэй артиллерист- ...ковник ПИЩЕНАЦКИЙ, подполковник ...гэгшэдэй танкистнууд; авиациин генерал- ... СУДЕЦ, авиациин генерал-майор ..., авиациин генерал-майор БЕЛИЦКИЙ, ...генерал-майор ТИЩЕНКО, полковник ...В, полковник СМИРНОВ, полковник ...Н гэгшэдэй лётчигүүд; инженерна сэрэгүү- ...-полковник КОТЛЯР, инженерна сэрэгүү- ...-майор ГОЛДОВИЧ, полковник ПАРОВ, ...АГРЕБИН, подполковник РЫБАЛЬСКИЙ ...апёрнууд; хэлхеэ-холбооной сэрэгүүдэй ...тенант КОРОЛЕВ, полковник СТАРОЛЕ- ...ай хэлхеэ-холбоошод шалгаржа гараба.
...түйлаһан илалтые тэмдэглэхын тулада ...ИЖА городые эзэлэн абахын түлөө болоһон ...дта үлэмжэ ехээр шалгарһан соединени- ...астьнуудые орденуудаар шагнагдахаар

..., апрелиин 2-то, 21 часта манай Эхэ ...лица МОСКВА болбол НАДЬКАНИЖА ...лэн абаһан 3-дахи УКРАИНСКА фронтын ...та сэрэгүүдтэ, тэрэ тоодо генерал-лейте- ...ЙЧЕВОЙ болгарска армиин сэрэгүүдтэ ...н дүрбэн ехэ буугаар арбан хоёр дахин ...н буудалга хэжэ Эхэ оронойнгоо үмэнэһөө ... хүргэхэ байна.
...н дайшалхы ябуулгануудые хэһэнэй ту- ...ЬКАНИЖА городые эзэлэн абахын түлөө ...лдаануудта хабаадалсаһан Таанарай хү- ...а сэрэгүүдтэ БАЯСХАЛАН ХҮРГЭНЭБ.
...Эхэ ороной эрхэ сүлөө ба бэеэ даанхай ...өө байлдаануудта ами бэеэ үгэһэн герой- ...үнхэдөө алдаршаг!
...цкэ булимтарагшад үхэжэ тонилог!

...вно Главнокомандалагша
...кэ Союзай Маршал И. СТАЛИН.

...прелиин 2. № 327.

ХРОНИКО

...ерховно Соведэй ...болбол нүхэр Петров ...андровичые Хи- ...СССР-эй Онсо ба ...Элшэн Сайд болгон

...ерховно Соведэй Президиум болбол нүхэр Панюшкин Александр Семёновичые тэрэнэй үбдэһэн дээрэһээ Хитадта һууха СССР-эй Онсо ба Бүрин Эрхэтэ Элшэн Сайдай тушаалһаа сүлөөлбэ.

Госпожа Клементина Черчиллиин Москвада ерэлгэ

СССР-эй Правительствын ба СССР-эй Улаан Крестын ба Улаан Полумесяцын Обществонуудай Союзай Исполкомой уряалаар апрелиин 2-то «Россидо туһалха фондын» Комитедэй секретарь М. Джонсоной удэшэлгэтэйгөөр «Россидо туһалха фондын» Комитедэй Түрүүлэгшэ, Великобританиин Премьер-Министрэй һамган госпожа Клементина Черчилль Москвада ерэбэ. Госпожа Черчилльтэй хамта Лондондо байһан СССР-эй Улаан Крест ба Улаан Полумесяцын Обществонуудай Соведэй Исполкомой Түлөөлэгшэ профессор С. А. Саркисов ерэлсэбэ.

Центральна аэродром дээрэ госпожа К. Черчиллие СССР-эй Гадаада Хэрэгүүдэй Арадай Комиссарай Орлогшо И. М. Майский, П. С. Жемчужина, СССР-эй Улаан Крестын ба Улаан Полумесяцын Обществонуудай Союзай Исполкомой Түрүүлэгшэ С. А. Колесников, Москвэско городской Соведэй Исполкомой түрүүлэгшын орлогшо И. В. Сарычева, СССР-эй Улаан Крестын ба Улаан Полумесяцын Исполкомой түрүүлэгшын Орлогшо П. Д. Диваков, Л. Д. Кислова, Т. К. Кошелева болон бусад угтаба.

П. С. Жемчужина гэгшэ госпожа Черчилльдэ букет сэсэг барюулба.

Аэродром дээрэ Великобританиин Элшэн Сайд господин А. Керр, Америкын Холбоото Штатуудай Элшэн Сайд господин А. Гарриман, Великобританиин Сэрэгэй Миссиин Начальник контр-адмирал Э. Арчер болон Великобританиин Посольствын дипломатическа состав байлсаба.

Аэродром хадаа британска ба советскэ тугуудаар гоёогдоһон байгаа.

Госпожа Черчиллиин хэлэһэн үгэ

Москвэско аэродром дээрэ госпожа К. Черчилль микрофоноор үгэ хэлэхэ зуураа иигэжэ мэдүүлбэ:

«Энэ хадаа минии цаһан соо эгэээ ехээр зориг бадаруулһан ба минии зүрхэ хүдэлгэһэн юумэнүүдэй нэгэн болоно. Би болбол танай аюуехэ орондо ерэхые үнинһөө хойшо хүсэһэн байгааб, юуб гэхэдэ танай тайхамшагта армиин ба танай бүхы эрэшүүл болон эмэгтэйшүүлэй агууехэ хүсэ шадалые минии оронойхид баяртайгаар, хүндэтэйгөөр зүрхөө хүдэлэнгеэр, гайхангяар ба инаг дуратайгаар хаража байдаг. Танайда айлшан болоһондоо ехээр ханаха байһандаа этигэл дүүрэн байнаб».

СТАЛИНГРАДТА АВТОМАТИЧЕСКА ТЕЛЕФОННО СТАНЦИ БАЙГУУЛАГДАБА

Сталинградта 1000 номертой городской автоматическа телефонно станци байгуулагдаба. Телефонно шэнэ лининүүд хадаа Сталинградай центрые тэрэнэй захатай нэгэдхэнэ.

Советскэ Союзай Герой **Павел Илларионович БАННОВ.**

Советскэ Информбюроһоо

Апрелиин 2-ой оперативна мэдээн

Апрелиин 2-ой туршада **БРАТИСЛАВСКА** зүгтэ 2-дохи **УКРАИНСКА** фронтын сэрэгүүд добтолгоёо үргэлжэлүүлжэ, **ТОПОЛЬЧАНЫ** гэдэг город ба түмэрзамай станциие эзэлэн абаад, мүн тэрэшэлэн 100 гаран ондоо һуурин газарые, тэдэнэй дунда **БОШАНЫ, ВЕЛКИ РИПНЯНЫ, СИЛАДИЦЕ, СУХА, ПУДМЕРИЦЕ, МОДРА, ПЕЗИНОК; ВАЙНОРИ, ФАРНА, БИШДОРФ (БРАТИСЛАВҺАА** зүүн-жээ 4 километртэ) **ГУТОР, ШАМОРИН** гэдэг томо һуурин газарнуудые ба **БОШАНЫ БЕЛКИ РИПНЯНЫ, СИЛАДИЦЕ, СЕРЕД, МОДРА—ШЕНКВИЦЕ, ЧЕКЛИС, ВАЙНОРИ, УЗОР, БИШДОРФ** гэдэг түмэрзамай станцинуудые эзэлэн абаба.

ВЕНСКЭ зүгтэ **НОЙЗИДЛЕР-ЗЕЕ** гэдэг нуурай хоёр талаар манай сэрэгүүд добтолгото байлдаануудые хэхэ ябадалаа үргэлжэлүүлэ.

3-дахи **УКРАИНСКА** фронтын сэрэгүүд **БАЛАТОН** нуурһаа баруун-урдуур добтолгоёо үргэлжэлүүлжэ, апрелиин 2-то болгарска сэрэгүүдтэй хамта немецүүдэй хамгаалгын газарай хүсэтэ түшэг тулгууриин пункт ба харгы замуудай шухала узел, Венгриин нефтяной ажаүйлэдбэриин центр болохо **НАТЬКАНИЖА** гэдэг городые эзэлэн абаад, мүн тэрэшэлэн 40 гаран ондоо һуурин газарнуудые тэдэнэй дунда **ШЕЙТЕР, ХАХОТ, ВОЧКА, ЭСТЕРЕГНЬЕ, ШОМОДЬСЕНТМИКЛОШ, БЕЛЕЗНА, СЕНТ МИХАЙ** гэдэг томо һуурин газарнуудые эзэлэн абаһан байна. Апрелиин 1-эй байлдаануудта тус фронтын сэрэгүүд дайсанай 10.000 гаран солдат болон офицернүүдые плендэ абажа, 35 танк, 20 хуягта транспортёр, 215 полевой ехэ буу, 170 пулемёт, 420 автомашина, 100 радиостанци, 20 паровоз, түмэрзамай 780 вагон, һомо хэрэгсэлтэй, буу зэбсэг ба эдеэ хоолой зүйлтэй 59 склад булияан абаба.

Фронтын ондоо участогуудые дээрэ шухала хубилалтанууд болоогүй.

Апрелиин 1-дэ бүхы фронтнууд дээрэ 50 немецнэ танк ба самоходно ехэ буу гэмтээгдэһэн ба үгы хэгдэһэн байна. Агаарта болоһон байлдаануудта ба зенитнэ артиллериин буудалгаар дайсанай 40 самолёт унагаагдаа.

* * *

2-дохи Украинска фронтын сэрэгүүд добтолгоёо үргэлжэлүүлбэ. Советскэ частьнууд Врхи Трибецке гэдэг хадые дабаад, Топольчаны гэдэг Чехословацка город тээшэ орохо замууд дээрэ байлдаануудые хэбэ. Немецүүд тус участок дээрэ ябган сэрэгэй полк хоёр запасна батальон, сапёрно бригадын частьнуудые асараад түрүүнэй бэлэдхэһэн позицинуудтаа түшэглэжэ хэдэн контратака хээ. Манай боецууд дайсанай контратакануудые сухарюулан сохижо, урагшаа дабшаха зуураа һүниндөө дайсанай түшэг тулгууриин хэдэн пунктые эзэлэн абаба. Мүнөөдэр үглөөгүүр советскэ сэрэгүүд артиллерийскэ буудалгаараа халхэ хэжэ Нитру мүрэниие гаталан гараад, Топольчаны городто хойто талаһаань сүмэрэн ороо. Тэрэ үедэнь

(Үргэлжэлэлынь 2-дохи нюурта)

Советскэ Информбюроhоо

(Үргэлжэлэл. Эхиниинь 1-дэхи нюурта).

манай эндоо подразделенинүүд городhоо урдуур мүрэнине гаталан гараhан байгаа. Хахад үдэрэй үедэ хойто, зүүн ба баруун урда зүгүүдhээнь нэгэн зэргээр сохилтонуудые хэhэнэйнгээ эсэстэ түс фронтын сэрэгүүд Тэпольчаны городые эзэлэн абаhан байна. Городые хамгаалжа байhан дайсанай частьнууд хүндэ гээлтэнүүдтэ ороод, олон буу бэлсэт ба сэрэгэй зөөринүүдые хаяhаар өмхи гуримаа алдан сухариhан байгаа.

Үсэгэлдэр Трнава ба Сенец гэдэг городуудые эзэлэн абаhан манай ябтан сэрэгшүүд, моридто сэрэгүүд болон танкистнууд урагшаа дабшажа, Малых Карпат гэдэг дабаанай түлөө байлдаануудые хэжэ байна. Хадын зүүн хажууда байhан Модра ба Пезинок гэдэг дайсанай хамгаалтын газарай хүсэтэ түшэг тулгууриин пунктнууд эзэлэгдээ. Советскэ гвардейскэ частьнууд эрмэлзэлгэтэйгээр дабшалга хэжэ, Братиславhаа зүүлжээ 4 километртэ байhан Биштдорф гэдэг hууриин газарые эзэлбэ. Дайсан болбол эндэ дэмжэлгэнүүдые яаралтайгаар татан асараад, үсэд шанга эсэргүүсэлтэ үзүүлнэ. Нэгэ үдэрэй байлдаанда 18 немецкэ танк гэмтээгдэhэн ба галдагдаhан байгаа. Горьтэйхон олон хүнүүд плендэ абтаба.

◆ Балатон нуурhаа баруун урдуур 3-дахи Украинска фронтын сэрэгүүд добтолгоёо амжалтатайгаар хүгжүүлбэ. Болгарска сэрэгүүдтэй хамта ябуулгаа хэжэ байhан советскэ частьнууд Надьканижа городто орохо замууд дээрэхи дайсанай хамгаалтын газарые hэтэ сохёод, тэрээнэй зүүн захада сүмэрэн ороо. Немецүүд шулуун гэрнүүд соогуур бухэжөөд, үсэд шанга эсэргүүсэлтэ үзүүлбэ. Айхабтар шанга байлдаа хэhэнэйнгээ эсэстэ манай сэрэгүүд городой зүүн хубине эзэлээд, хаалтые гаталан гараа. Дайсан болбол Югославиhаа асарhан частьнуудаа байлдаанда оруулжа хэдэн контратака хэбэ. Манай сэрэгүүд 3 талаhаань хүсэтэ сохилтонуудые хэжэ немецүүдые хүндэ гээлтэдэ оруулаад, тэдэнэрые яаралаар сухариха баатай болгоо. Венгриин нефтяной ажаүйлэдбэриин центр болохо Надьканижа город дайсанhаа бүримүhэн сэбэрлэгдэбэ. Тус городто орохо замууд дээрэ ба тэрээнэй үйлсэнүүдээр немецкэ солдат болон офицернүүдэй 3.000 шахуу үхэжэ үлөө. Элбэг ехэ трофей булаагдан абтажа, олон хүнүүд плендэ абтаа. Надьканижые алдахадаа немецүүд утаа ехэ удхашанартай горючиин үшөө нэгэ булагые алдаhан байна.

Советскэ сэрэгүүд дайсанда эсэргүү байлдаануудта эрэлхэг ба геройствын үльгэр жэшээнүүдые харуулна. Гвардиин капитан Булишовой буудалгын батальон hүниндөө мүрэндэ хүрэhэн байгаа. Гвардиин младша лейтенант Старченко ба улаанармеец Титаренко гэгшэд мүрэнине гаталан гараба. Уhа гаталха олом олоод Старченко гэгшэ мэдүүлгэ бэшэгтэйгээр улаанармеецээ бусаагаад, өөрөө оломhоо хажуу тээшээ ошожо, дайсанай тархиинь өрьеюулэн анхаралынь татахын түлөө автомадаар буудажа эхилээ. 20 минута соо младша лейтенант өөдэ урудтаа гүйжэ ябажа буудалга хэhэн байгаа. Сошордоhон немецүүд бүхы түхэлэй буунуудаар буудалга хэбэ. Тэрэ hамбаандань батальоной боецүүд оломоор мүрэнине гаталан гараад, эрмэлзэлгэтэ атакаараа тааруу позицинуудые эзэлэн абаhан байгаа. Мүрэнэй баруун эрьедэ бухэжөөд батальон болбол дайсанай 3 контратакые сухарюулан сохихо зуураа 300 гаран немецүүдые үгы хэhэн байна. Ондоо нэгэ участок дээрэ немецүүд мүрэнине гараhан хүүргые минировалhэн юм. Гвардиин старшина Ховриенко гэгшэ дайсанай буудаhаар байтар тэдэнэй табиhан миные аюулгүй болгожо, уhан хаалтые танкнуудайнгаа түргэн гаталан гараха ябадалые хангаhан байгаа. Гвардиин младша лейтенант Леонтьевэй танкова экипаж дайсанай байhан газарта сүмэрэн орожо, гусеницээрээ 50 гитлеровецые няза даруулаа.

◆ Улаан тугта Балтийска Флодой авиаци Данцигска бухтада немецкэ суднануудта добтолго хэбэ. Дайсанай сэрэгэй томо кораблине бомбын сэхэ тудалга тэмдэглэгдэhэн байгаа.

◆ 1-дэхи Белорусска фронт дээрэ плендэ абтаhан 402-дохи немецкэ ябган сэрэгэй дивизиин командир генерал-лейтенант Зигмунд фон Шлейниц ингэжэ хөөрэнэ: «Улаан Армиин добтолгото ябуулганууд манай бүхы hанажа хүлеэжэ байhанhаа хэтэршоо. Висла дээрэхи немецкэ фронтые иимэ түргэнөөр унаха юм гэжэ нэгэшье немецкэ генерал hанаагүй байха гэжэ би хэлээшье hаа эндүүрээгүй байхаб. Бүри hэя хүртэр тиигэжэ унаха аргагүй, унажашье болохогүй гэжэ бодоожо байhан юм. Померанида аюултай болхолоор немецкэ командовани болбол сэрэгэй hургуули ба запасна частьнуудай база дээрэ 4 дивизи эмхидхээд, тэдэнүүлые удаарнуулангүйгөөр фронтдо ябуулаа hэн. Тэрээнhээ гадна, баруун талаhаа, Норвегиhээ, мүн тэрэшэлэн фронтын бусад участогуудhаа хэдэн дивизинүүд Померанида ябуулагдаhан байгаа. Теэд эдэ бүхы абаhан хэмжээнүүдынь байдалые аршалжа шадаагүй. Померанска бүлэглэлгэ бута нэрьегдэн hалаа. Минии полкнууд хойно-хойноhоон хяа бута сохигдожо, дивизимни үгы болошоо hэн. Үлэгдэлнүүдынь ой модон соогуур бутаршоо. Тиихэдэнь би плендэ ороо hэм».

Электромеханическа аргаар металл болбосоруулга

Сталинска шагналай лауреат инженер В. Н. Гусев гэгшэ металлые электрохимическэ аргаар болбосоруулха асуудалые амжалтатайгаар шиидхэбэ. Тэрээнэй шиидхэhэн электрическэ тоогой режимүүд хадаа ямаршье хатуу металлые хэдэн дахин түргэнөөр нүхэлхэ, отолхо, хюhаха аргануудые эзэлнэ.

Ленинградай хэдэ-хэдэн предприятинуудта Гусевай системын үйлэдбэриин станогууд түхеэрэгдэнхэй. Нэгэ завод хадаа металл отолхо талаар ехэ бэрхэшээлдэ ороhон байгаа. Тус завод Гусевай системын 7 станогуудые тодхожо, мүнөө металл отолотые амжалтатайгаар дүүргэжэ байна.

Партийна ажабайдал

Алтанай ажаүйлэдбэри гээгдэнэ

(Баунтын аймагай партийна конференци

Аймагай III партийна конференци дээрэ элидхэлшэ болон үгэ хэлэгшэд өөhэдынгөө гол анхаралые алтанай ажаүйлэдбэриин предприятинуудай хүдэлмэринүүд тушаа хандуулба. ВКП(б)-гэй айкомой секретарь нүхэр С. Чупиков болбол партиин айкомой hүүлэй жэлнүүдтэ хэhэн хүдэлмэри тухай тоосоото элидхэл соогоо аймагай партийна организациин, алтанай ажаүйлэдбэриин предприятинуудай хэрзэргээр хүдэлмэрилhэн тушаа дэлгэрэнтэйгээр тогтобо.

Мүнөө хорото муухай дайсанине түргэнөөр эсэслэн үгы хэхэ ябадалдань героическа Улаан Армидаа туhалхаhаа ондоо шухала зорилго партийна организацинуудай үмэнэ байхагүй. Гэхэ зуураа, Баунтын аймагай алтанай ажаүйлэдбэриин предприятинууд гүрэнэй түсэбые жэлhээ жэлдэ дүүргэнгүй Эхэ оронойнгоо үмэнэ ехэхэн үритэй байшоо. Жэшээлхэдэ, «Баргузинзолото» комбинат 1943 ондо үйлэдбэриингээ программые тон хангалтагүйгөөр дүүргэhэн байгаа. hүүлэй 2 жэлэй туршада Карафтит ба Троицкий прийскэнүүд гүрэнэй зүгhөө үгтэhэн даалгабариие дүүргэхэ талаар ехэхэн гээгдэнги байдалда орошоо.

Тус аймагай колхозууд мал үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэбые дүүргэхэ талаар ехэхэн гээгдэнги байдалда орхёоо гадна hүүлэй жэлнүүдтэ малай тоо толгойе олоор хорооhон байгаа. 1944 ондо мал үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэб аймагай колхозуудаар арайхан гэжэ 73 процент дүүргэгдэhэн байха юм. Мүн тарлан ажалай хүдэлмэри аймагай колхозуудаар hайн гэхын аргагүй. Үндэр баян—илалтын ургаса түйлахын тушаа горьтой хүдэлмэри хэгдээгүй байна. Түбхын түрүүндэ, агротехническэ хэмжээ-ябуулганууд hулаар үнгэргэгдэжэ, олонхи колхозуудаар энэ шухала хүдэлмэри бүдүүлигээр хазагай руулагдаhан байна. Тиимэhэ аймагай колхозууд илангаяа эвенкийскэ колхозууд, членүүдэйнгээ ажалта үдэртэ таряа талха элбэг дэлбэгээр үгэжэ шадаагүй байhан баримтанууд партийна конференци дээрэ элирүүлэгдэбэ.

Иимэ хүндэ байдалда тус аймаг имагтэ партийна, советскэ болон газартаряалангай организацинуудай шадабаритай хүтэлбэри үгэжэ шадаагүй дээрэhээ ороhон байна гэжэ партийна конференци тэмдэглэбэ. Тэрээнhээ гадна, аймагай партийна организацинуудаар нюур сахингүй дутуу дундануудаа шүүмжэлхэ ябадал эрхилэгдээгүй, харин зарим партийна организацинууд энээниие большевистскээр эрхилхээ айдаг заншалтай байшоо.

ВКП(б)-гэй айком ба тэрээнэй хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд партийно-политическэ хүдэлмэриие үргэнөөр эрхилжэ шадаагүй, залуу коммунистнуудые идейно-политическэ талаар хангалтагүй хүмүүжүүлhэн байна. Үнгэрэгшэ хоёр жэлэй туршада партиин зэргэдэ 270 гаран хүн шэлэжэ абтаhаншье hаа, тэдэнэртэй хүмүүжүүлхы хүдэлмэри багаар хэhэн дээрэhээ, тэдэнэй зарьманиинь партиин үндэр нэрые харюулжа шадаагүй дээрэhээнь партиhаа гаргагдаhан байха юм.

Мүн тэрэшэлэн партиин айком,
тэрэнэй пропаган
таhагай хүдэлмэр
тическо-гэгээрэлэй
ойлгуулламжын
үргэн нпитэ
үдэр бүри эр
байшоо. ВКП(б)-гэ
бол коммунист
градай ажахын
шанартай hалбо
зүбөөр хүбаарил
далые хангаагүй
иимэhээ алтанай
предприятинууд
далда орошэо гэхэ
гүй гээшэ.
Нүхэр Чупиковай
шаа хурса ба то
жэлгэнүүд нюур
жо, дутуу дунда
рын сагта усадха
гоор дэлгэрэнгы
нуудые хараална
парткэнференцээр
Хамта дээрэ 25
жэ, партиин айко
ридэхи дутуу дун
элирүүлхэ зүүра
Центральна Комит
ри соо тэмдэгл
дунда зүйлнүүд ай
на организаци
рүүндэ, алтанай
предприятинуудай
тийна организаци
мэридэ сэхэ тула
hүүлээрнь парти
пеэр hунгагдаhан
айкомой шэнэ сост
болож, партиин
тарьнууд болон бю
дые hунгаба. Мүн
комой таhагүүдые
батална.
ВКП(б)-гэй айко
секретаряар нүхэ
ков hунгагдаба.

Закаменай аймагай партийна конференци бо

ЦАКПР. (Телефоноор абтаба). ВКП(б)-гэй айкомой дайн сэрэгэй жэлнүүдтэ хэhэн хүдэлмэриин тоосоое hаяхан болоhон аймагай V партийна конференци дээрэ зүбшэн хэлсэбэ. Тус аймагай партийна организаци болбол дайн сэрэгэй үеын оршон байдалай эрилтын ёhoop хамаг бүхы хүдэлмэреэ шэнэдхэн табихын түлөө бага бэшэ эмхидхэлэй хүдэлмэри хэбэ. Эндэхи эрэгтэй эмэгтэй ажалшадай политическэ эдибхи дээшэлжэ, тэдэнэр өөhэдынгөө арюун нангин уялгые Эхэ оронойнгоо ба героическэ Улаан Армиингаа үмэнэ нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхын түлөө оролдоhон байнад.

Партиин айкомой секретарь нүхэр Петеновэй элидхэлhээ мэдэхэдэ, аймагай колхозууд болбол үнгэрэгшэ жэлнүүдтэ гүрэнэйнгөө үмэнэхи уялгата түлбэринүүдые парти ба правительствын табиhан болзор соо дүүргээ. Үнгэрэгшэ 1944 ондо таряа тушааха түсэбөө 103,7 процент дүүргэжэ шадаба. Мүн малажалай продукциин тушаалгые амжалтатайгаар дүүргэхэhээ гадна, түсэбhөө гадуур нилээд олон тоотой продукци гүрэндөө тушааhан байха юм.

Элидхэлшэ, мүн үгэ хэлэгшэд хадаа малажал үсхэбэрилхэ талаар ехэхэн дутуу дунда зүйлнүүдые нюур сахингүйгөөр элирүүлбэ. ВКП(б)-гэй айком болбол малай hубайрха ябадалтай хангалтагүйгөөр тэмсэхэhээ гадна, энэ талаар партийна эхин организацинуудые эмхидхэжэ шадаагүй байшоо. Малажалдаа үбhэ тэжээл бэлэдхэхэ болон дулаан байрануудаар хангаха хүдэлмэриие олонхи колхозуудай саг болзор соонь хэжэ шадаагүй байhан дээрэhээ, аймагай колхозуудаар малай хорохо ябадал ехэхэн тоондо хүрэhэн байна. Үлигшэнэй сомоной Калининай нэрэмжэтэ, «Улаан малчин» колхозуудаар малай хорохо ябадал айхабтар ехэ тоондо хүрэhэн дээрэhээ, тус колхозуудай түрүүлэгшэнэр нүхэд Балданов ба Гармаев гэгшэд партиhаа гаргагдаhан ба хуулиин харюусалгада хабаадуулагдаhан байгаа.

Олонхи партийна эхин организацинууд, тэдэнэй хүтэлбэрилэгшэд залуу коммунистнуудые хүмүүжүүлхэ талаар политическо-эмхидхэлэй хүдэлмэри хангалтагүйгөөр ябуулhан байна. hүүлэй үедэ партида элсүүлэгшэдэй хүнда 55 процентнь эрдэм бэшэг мэдэхэгүй хүнүүд тоологдоно. Энэ тоо баримта болбол партиин айкомые тэдэнэртэй үдэр бүри хүмүүжүүлгын хүдэлмэри хэхэ ябадалые эринэ гээшэ. Мүн тэрэшэлэн партиин айкомой хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд болон инструкторнууд партийна
шиидхэбэриин дүү
галтагүйгөөр шал
ВКП(б)-гэй айк
элидхэл тушаа 20
лэжэ, партиин ай
дынгөө хүдэлмэри
дунда зүйлнүүдые
шүүмжэлбэ. Үгэ
түбхын түрүүндэ,
литическэ хүдэлм
хилэгдэнэ, коммун
литическо-теорити
гэе дээшэлүүлхэ
гүй, эрэгтэй эмэг
дунда политическ
дэлмэри тон hула
гэжэ шүүмжэлхэ
даар гол анхарал
партиин айкомой
эндhээ шангаар эр
Аймагай зарим
hуралсалай жэлые
гөөр үнгэргэжэ ба
гагшалай хүдэлмэр
организацинуудай
литическэ туhалам
гүй ябадалнууд
рэ элирүүлэгдээ.
Тус конференци
гай обкомой сек
Лобсанов дэлгэрэнг
аймагай партийна
ээлжээтэ зорилго
үгөө.
Конференцээр hу
тиин айкомой чл
пленум дээрэ ВКП
мэй нэгэдэхи секр
Л. С. Петинов hу

Илалтын хабарые эрхимээр угтая!

...рилгын газарта һайрам тоггооно

...тайн сомонэй Куйбы-...лэнээ колхозой чле-...галаа бэлэн болож, ...эгүй гарахаар бөөэ ...на. Хүдөө-ажалайнгаа ...эгүүдэй заһабарилга ...ор соонь дүүргэжэ, со-...дэй комиссида хангал-...н сэгнэлтэтэйгээр ту-...агротехническэ хэмжээ-...улай түсэб амжалта-...дүүргэгдэө. Түсэбһөө ...н дээрэ 150 шарга ... гаргагдаһан байнэ. ... полевой хүдэлмэридэ ... юрид амаруулагдан-

...н газар уһалха һайрам ...илээ. колхозой таряан-...бригадын членүүд ту-рүүшын 10 һайса гараң гектар-та һайрам тоггообо.

Хабарай полевой хүдэлмэриин түсэб табигдажа бригада звено бүхэндэ тараагдаа. Энэ жэлэй полевой хүдэлмэридэ 18 плуг, 5 борной, 3 сеялкэ ябахаар хараалагданхай.

Комсомольско-залуушуулай бригадын членүүд мүнөө жэлдэ 190 гектар орэоһото культура тариха юм. Тиин, эдэнэр тарилгаяа 12 үдэр соо эрхим шанартайгаар дүүргэхэ уялга абаад, нүхэр Эрдыниев хүтэлбэрилэгшэтэй таряанажалай бригадые социалистическэ мүрысөөндэ уриба.

П. ХАЛТАНОВ, ВКП(б)-гэй Сэлэнгын айкомой секретарь.

...идоо хэзээгүй гарахаар бэлэн

...конференциин нэрэм-...э хабарай полевой хү-...бэлэдхэлээр бүхы тү-...дүүргэжэ Ярууна соогоо ...й. Тарилгада хүрэхэ ...фонд байгуулжа хамаг-...ээн сэбэрлээ. Поли ...тоггоолго, наг шэбхэ ...болон нютагай бусад ...нүүдэй бэлэдхэл хаһа ...нь дүүргэһэн байна. ... дархан Цыренжап ...гшэ машина зэмсэ-...заһабарилга һайн шанар-тайгаар дүүргэбэ. Полевой хүдэлмэридэ ябаха мори унаагаа илгажа һайн тэжээлдэ табинхай. Мүн полевой стануудаа заһабарилжа дүүргүүтэйхэн байна. Һаяар мэри унаагай тэжээл станайнгаа дэргэдэ зөөжэ асархань.

Дээрэхи артелиин членүүд хабарай полевой хүдэлмэрээ агротехническэ богонихон бэлзор соо эрхим шанартайгаар дүүргэжэ баян ургаса хуряахын түлөө бултадаа мүрысөөд полидоо хэзээгүй гарахаар зэһэнхэй.

Тарилгада бэлэдхэлэй мүрысөөндэ түрүүлбэ

...Прибайкальска аймагай ...й тарилгада бэлэдхэ-...галгэрһэн социалисти-...сөөнэй дүнгүүд гар-...хабарай полевой хүдэл-...бэлэдхэлнүүдые хаһа ...нь дүүргэһэн Турун-...сельсоведэй Чкаловай ...колхоз энэ мүрысөөн-...түрүү һуури эзэлһэн ...дээрэ саһа тоггоохо ...техническэ бусад хэм-...нүүдэй хүдөө-ажалай ...нэгүүдэй заһабарил-...нүд.эндэ һайн шанар-...дүүргэгдэө.

...эгээл хүндэ хүдэл-...ба мориоо илгажа ...н ехэтэй моряшон ну-...гшэдэ даалгаһан бай-...ээ хойшо эдэ морилой ...һурагтгүй һайжараа. ...эдэ морилые даажа ...арилга хүртэр хүсэ... һайжаруулжа тобир ...гахо уялга абаһан ...моронлын социалисти-ческэ мүрысөөндэ ефремовскэ звеногойхид илаа. Эдэнэр даажа абаһан газараа үтэгжүүлхэ зүйлнүүдые хүсэд бэлэдхэнхөй байха юм. Мүн агротехникын бусад эрилтэнүүдые хүсэд харюулжа шадахаар бэлэн.

Полевой хүдэлмэриингөө түсэб зохёожо тарилгаяа 8—10 хоног соо дүүргэхээр хараалһан байна. Тарилгые 70 гаран хүнһөө бүридэһэн 3 бригада, 6 звено шиидхэжэ гарахаар түсэблэгдөө. Бригада, звено, колхозник бүхэн энэ түсэбтэй танилсажа тарилгын үедэ ямар морёор, ямар зэмсэгээр юу хэхэ байһанаа һайса ойлгожо танилсаба.

Поли дээрэ һайрам тоггооxо хүдэлмэридэ эндэхи колхознигууд олоороо гарана. Яровой тарилгахэхэ 100 гектар газарай буртаг үбһые эсэслэн үгы хэхын түлөө култиватор. эгээлэй гар хэрэгсэлнүүдые олоор бэлэдхэжэ байна.

Ф. ВОРОНЦОВ.

Үндэр ургасын звенонууд

...ний нэрэмжэтэ колхоз-... ургасын—ефремовскэ ...ишска, семеноводче-...нүүд эмхидхэгдэбэ. Эдэ ... соо нүхэр А. Т. Ку-...гшын хүтэлбэрилдэг ...бригада һайн бэлэдхэл-...звеногой членүүд ту-...һан газар дээрээ һа-...нүүдтэ 100 шарга наг ...раһан, 15 центнер шу-...гал, 10 центнер фика-...һан байна.

...хозой членүүд тарилга-...лайнгаа хүдэлмэринүү-...түсэб шиидхэбэ. Хүдөө-...машина зэмсэг болон хо-...нүүдаа бэлэн болгоо. Колхозой түмэршэ дархашуулай урап гараар 88 плуг, 5 сеялкэ болон бусад машинанууд һайн шанартайгаар заһабарилагдаһан байна. Мүн 100 гаран хомут тоногууд бэлэн болоо. 800 гектарта саһан тоггоогдоһон, 3.490 шарга наг шэбхэ шэрэгдэһэн, 46 центнер үнэһэн, 52 центнер шубуунай аргал суглуулагдаһан байна.

Колхозой бригада болон звенонууд агротехникын заабариин ёһоор тарилгала богонихон болзор соо дүүргэхын түлөө бултадаа мүрысөөнхэй.

А. МАНГУТОВ.

Бичура.

ҺҮРЭГ МАЛАА ОЛОШОРУУЛЖА, АШАГ ОЛЗЫЕНЬ АРБИДХАЯ!

Үхэр малые зүбөөр харууһалжа шадаа һаа тоо толгойнь олошоржо, ашаг олзо үгэлгэнь хэдэн дахин дээшэлхэ байна. Тиимэдэ малай тэжээл, байра байдалда үгаасхэ анхарал табиха хэрэгтэй. Манай һүнэй-товарна фермын хүдэлмэрилэгшэд хайшан гээд лэ бодо малаа олошоруулжа, Эхэ орон болон фронтдоо элбэг дэлбэг мяха, тоһо, һү үгэхын түлөө хамаг бүхы оролдолгоо гаргана. Тиихэдээ малаа үбэлхабарай үедэ садхалан тэжээл, дулаан байра байдалаар хангаха ябадалда гол зорилгоо табидаг байна.

1944 оной үбэлжэлгые угтуулан фермын хүдэлмэрилэгшэд бүхы малайнгаа байра байдал заһабарилжа урин дулаан болгоһон байгаа. Фермэ, гүүртнүүд үбэлэй үедэ хүсэд хүрэхэ хохир дэбисхэр мүн лэ бэлэдхээ һэн.

Сабшалангаа уһалжа, үтэгжүүлгэ хөһэнэйнгөө ашаар колхознай үнгэрэгшэ жэлдэ муу бэшэ ургаса хуряаһан байна. Тэрэнэй аша үрөөр мал һүрэгнай үбһэ тэжээлээр хүсэд хангагданхай.

Дулаан байрада байжа садхалан тэжээл, һайн харууһалгаар хангагдаад байһан үхэр малнуудпай үбэлэй түлэг хүйтэнине шадал шэнээгээ алдангүй дабажа байна.

Үбэлэй һаранууд соо үргэлжэ адуулганда ябаһан 60 гаран үхэрнай бүгэдэ тобир тарганууд. Эдэ үхэр харууһалдаг нүхэр Мүханда Ешинова гэгшэ бэлшээрөө һайнаар мэдэдэг дээрэһээ үргэлжэ игаабари дулаахан болон шэмэтэ хагданда малаа адуулдаг юм. Үбэлэй үедэ нүхэр Ешинова 40 гаран центнер үбһэ арбилаа. Манай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой бэлшээри шэмэтэй ургасаараа суурхалаг юм. Үнэхөөрөөшье Нарин Горхон, Баруун, Зүүн Ашангын бэлшээри хада уулын үбэртэ аал, нэгэдэхеэр дулаахан, хоёрдохёор хагда ногоотоор үргэлжэ һайн байдаг.

Манай фермынхид сабшалангай ургаса дээшэлүүлхын түлөө горьтойхон оролдолго гаргадаг байна. Мүнөө жэлдэ адуу малаа бүри ехэ үбһэ тэжээлээр хангахын зорилгоор сабшалангай газар дээрэ малшаднай 1.500 гаран шарга наг шэбхэ гаргаа.

Ц. Рабданов.

Түл абалгаа хорюлтогүйгөөр үнгэргэжэ, шэнэ гарһан тугалнуудайнгаа амидын шэгнүүрые дээшэлүүлхэ болон һү ехээр һаахын түлөө фермэ, гүүрт бүхэнэй малшад мүрысэнхэй. Мүнөө үнеэднай түрэжэ эхилэө. Шэнэ гарһан түлһөө нэгэшье хоролто болоогүй.

Фермэмнай үнгэрэгшэ жэлдэ өбэртэ томо мал үсхэбэрилхэ түрэнэй түсэб үлүүлэн дүүргэжэ, тэдэнһээ абтаха ашаг олзо дээшэлүүлхэ талаар аймагай бүхы колхозуудые илажа гараа һэн. Малажал дээрэ мүнөөшье эдибхитэйгээр хүдэлмэрилжэ байһан нүхэд Цыбжит Бадмаева, Дарижаб Цымпилова, Цэдмит Эрдынеева, Норжима Цыренова, Цыжиб Жигжитова гэгшэд нёдондо бултадаа һайнаар хүдэлмэрилжэ, фермынгээ түрүү һуури эзэлхэ ябадал хангаһан байна.

Эбэртэ бод мал үсхэбэрилхэ түрэлэй түсэб үлүүлэн дүүргэһэнэйнгээ ашаар «Бурят-Монгол АССР-эй хүдөө-ажалые улам саашань хүгжөөхэ хэмжээнүүд тухай» СССР-эй Арадай Комиссарнарай Соведэй 1944 оной августын 7-ой тоггоолой ёһоор манай фермын олохон малшад ажалай нэмэлтэ түлбэри абаа. Тэдэнэй дунда нүхэд Цыренова, Жигжитова, Ешинова, Бадмаева ба бусад бии. Нёдондэ хүдэлмэриин дүнгөөр нэгэ тугал, хурьга нэмэлтэ түлбэри абаһан үхэршэн нүхэр Цыренова мүнөө харууһалжа байгаа 103 үхэрөө тобир тарганаар үбэлжүүлээ. Мүн фермээрээ түрэлэй түсэб үлүүлэн дүүргэһэнэйнгээ ашаар би өөрөө 5 тугал нэмэлтэ түлбэри абаһан байнаб.

Бидэнэр колхозно малаа шэмэтэй тэжээл, урин дулаан байра байдал болон оролдосотой һайн харууһалгаар хангаад байхадаа тэдэнэрэй тоо толгой олошоруулагдажа, ашаг олзо үгэлгэнь арбидхагдаха байһыень дүй дүршэл дээрэһээ элеэр харабабди. Тиигээд бидэнэр саашадаа дүй дүршэлөө бүри баяжуулан үхэр малаа олошоруулха, тоһо, мяха, һү үгэлгыень дээшэлүүлхэ хэрэгтэ үшөө эршэтэйгээр оролсохо байнабди.

1944 оной ноябриин 6-да хэһэн элидхэл соогоо нүхэр Сталин Улаан Армида эдеэ хоол, ажаүйлэдбэридэ түүхэй эдлэл үгэһэн тухайнь колхозно таряашадые магтаһан байгаа. Энэ магтаалда бидэнэршье хүртэлсэбэмнай лабтай. Тиигээд байхадаа энээниие харюулхын тулада орон болон фронтдоо бүри ехэ эдеэ хоол үгэхын түлөө тэмсэхэ ябадал заһалшагүй шухала зорилгомнай болоно.

Үбэлэй түлэг хүйтэн бууража шье, хатуу хабар үшөө үтэ байна. Ногооной ургажа урин дулаахан болтор малай харууһалга үбэлэйхиһөө һуладхажа яажашье болохогүй. Юуб гэхэдэ шадал тамир багатай мал хабартаа үнгүүлжэ үхэсэнь элон байдаг. Гадна, түл абалгын эгээл харюусалгатай саг гээшэ.

Тиихэлээрээ манай һапахала малшад энэ үдэрнүүхтэ бүри оролдосотойгоор хүдэлмэрилхэ ёһотой байна.

Ц. РАБДАНОВ, Хоринн аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой МТФ-е даагша.

Хорёорхин газараа уһалхын түлөө тэмсэнэгүй

ХОРИ. (**Манай корреспондентһээ**). Республикын колхозуудаар сабшалан, хадалангай хабар-зунай уһалуури үнгэргэхэ тухай ВКП(б)-гэй Обкомой бюрогой тоггоол гараһанһаа хойшо олон хоног үнгэрбэ. Гөбэшье, Хориин аймагаархин газараа уһалха хүдэлмэри аяар мүнөө хүртэр эхилээдүй байһаар. Олонхи колхозууд герасимовска звено болон газар уһалагшадай бригада эмхидхээдүй байха юм. Колхозуудай хүтэлбэрилэгшэдһөө эхилээд аймагай хүтэлбэрихы эмхи зургаануудай хүтэлбэрилэгшэд хүртэр газар уһалха хүдэлмэри тоогдодоггүй дээрэһээ эндэхи нэгэшье колхоз һайрамай уһа хаажа эхилээдүй.

Түсэбөй ёһоор аймагай олонхи колхозуудай хадалан болон сабшалан уһалагдаха байна. Теэд, энээндэ хүсэд һайн бэлэдхэлтэй нэгэшье колхозой байхагүйнь тайхалтай.

Дээдэ Курбын колхозууд газар уһалха хуушан һубаг канавануудаар ялала олон. Теэд, эдэ канавануудаа заһабарилжа һэргээхэ тухай нэгэшниншье оролдоногүй. Мүн газараа үтэгжүүлжэ үндэр ургаса абаха ябадалда Курбын колхозууд хайша хэрэгээр хандана. «Шэнэ ажал» артелиинхид наг шэбхээ сабшалан хадаландаа хэрэглэхын орондо үүдэнһээ абаад хашаа хүһамаг хүртэрөө нэбшнилгэжэрхиһэн байха юм. Жэшээлхэдэ энэ артелиин һүнэй товарна фермын «Таһаг» гэжэ гүүртынхид шэбхэ шабааһандаа даратдашанхай.

Теэд, эдэнэр энэ үнэтэ үтэг жүүлгэеэ сабшалан, хадаландаа таража хэрэглэнэгүй.

Калининай нэрэмжэтэ колхозой «Хужарта» гэжэ гүүртын наг шэбхэ тэрэшэлэн хэндэшье хэрэггүйгөөр уригдэжэ байна. Мүн энэ колхозой газар уһалдаг хуушан һубаг канава соогуур бургааһа шугы ургажа ёдэгээжэрхиһэн байха юм. Теэд, энээниие малтажа һэргээхэ хүдэлмэри баһал ябуулагданагүй.

Һайрамай уһа хаажа газарта уһалха хүдэлмэри эхилээдүй байһан Хориин колхозууд ямар аргаар һайн ургаса хуряахабди гэжэ найдана гээшэб?

Сабшалан, хадалангай хабарзунай уһалуури үнгэргэхэ тухай ВКП(б)-гэй Обкомой бюрогой тоггоол хорёорхин заатагүй дүүргэхэ уялгатай. Өндэхи хүтэлбэрилэгшэд түс тоггоолые дүүргэзгүй байтаа һаа шангаар харюусаха байһанаа мэдэхэ зэргэтэй.

Жамьян Балданжабон.

РАКЕТА

(Рассказ)

1.

Үдэшын боро хараан болоно. Байса хада, булаг мүрэн дээгүүр бараан хара һүүдэр бүглын хэбтэжэ, үндэр набтар шабар шулуун хоолойнуудые огторгой өөдэ соройлгоһон үргэн город үдэшын харанхы будан соо шөнгэнэ хэбэртэй.

...Буутай абяан таһалданагүй. Байд-байд гээд лэ лүс-лүс гэжэ тэсо буунуудай һүрэхэнь дуулдажа, хада уула ба хангай дайда шөшэрнэ. Тэрэнэй хажуугаар пулемёт-буунууд таршаганалдана.

Сэлэнгэ мүрэнэй саһан нэмэртэ хэдэрһэн мүльһэн хуяг дээгүүр пулемёдой һомонуудай галзуу дошхон хиигаан соогуур хаанаһаашье бэзэ тоо томшогүй борсогор хара түүн турлааг мэтэ юумэд орбогонолдоһоор харагдахая болишоно. Уданшьегүй мүрэнэй урта ерьеын эрид эгсэ ганга доогуур буу шуу бариһан зэмүүд бэсэ далдалан байнад. Үхэр хара шулуунай ара талада зэргэлээд хэбтэһэн хоёр хүнүүд аргааханаар дуугаралдана.

—Бадма, мүнөө мартыгн нэгэн бэзэ,—гээд бага һөөлдэнги хоолойтой, барбагар хара папаха малгайе хятаруулан үмдэһэн хүн хажуудаа зэргэлэн ута хара буу бариһан шобгор бурят малгайтай хүндэ хэлэнэ,—гэрһээ анха мордоһоор эгээл табан һара болобоб...

—Бишье гурбан һара тухай болоно ябанаб,—гэжэ Бадма ород хэлээр тал-мүл хэлэнэ.

—Магад үглөөдэр һамгантаяа уулзажашье болохоб,—гээд абягүй болошоно.

Эдэ хоёр хадаа партизанска отрядта анха уулзажа танилсаһан, ахадуу мэтэ инаг болоһон байгаа. Хоюулаа тагнуулда хамта ябадаг байгаа. Папаха малгайтайнь Дээдэ-Үдэ городой Василий Васильевич Васильев гээшэ. Бадма гэдэг Сэлэнгын баруун бэеын үгытэй буряадай хүбүүн һэн.

Энэ зуура инаг ганса нүхэртэеэ, эрхэ сүлөөгөө олоһон арад зонтоёо уулзаха, сэтгэхэ сагай ерэхыень үзэгдэхэ гээшэ гү, али үгы гү гэжэ Васильев бодол бодожо, буутай нэерһэн тээшэ харан, нэгэ һанаа алдаад хэлэнэ:

—Минии гэрэй тэндэ... дүтэхэ даа.

Харанхы һүни болобошье байлдаанай шэмэ баахашье замханагүй. Тэдэнэр эрьө ганпые зубшан гүйлдэжэ, тэндэ хаана хатуу шанга байлдаан боложо нээрэн байнаб, тэрэ зүг тээшэ ямар тиимэ нэгэн нюдэндэ харагдахагүй хүсэндэ татагдаһан юумэндэл шамдана.

Һүниин харанхы соо тунашаһан модэн гэрэй газаа буутай хүнүүд зогсонод. Тэрэ гэр дотор улаан сэрэгэй баатарлиг хүсэ шадалые жолоодон байһан штаб байна гэжэ хэн мэдэхэ байгааб! Гэбэшье, эндэ малгайдаа улаан одон тэмдэгтэй үндэр сагаан хүн Дээдэ-Үдэ городой түсэбые модон стол дээрэ дэлгэн, улаан карандашаар хурса хурса һомонуудые зуража, сагаантанай сэрэгэй гол зүрхэн руу шаглуулэн, хажуудахи нүхэдөөрөө зүбшэн хөөрэлдэнэ.

Телефон хонгирно... Газааһаа хүнүүд орожо, эрид шанга захиралтануудые абажа гаранад.

Сагаан сэрэгэй тагнуулшанние туугаад, хоёр сэрэгшэд орожо ерэнэ. Тэрээнние мүшхэбэрилхэдэнь, «Удын саана Семеновэй морито полк бии... Хоёр ехэ буутай, олон пулемедуудтай» гэхэ мэтын мэдээсэлнүүдые һалганан байжа хэлэнэ...

—Морин сэрэгнай сагаантанай забһараар ара таладань гаража шадаба гээшэ гү?—гэжэ стэлой саана һуугааша командир гарайнгаа часые халта мүлтэ харан хэлэнэ,—ракетые алдангүй хаража байна бэзэ? Булта бэлэн байна гү?

Сэрэгэй ямар зэргэ бэлэдхэлтэй байһанние шалгажа үзэхын тула хэдэн хүнүүдые ябуулна.

3.

Буунууд нэерһээр... газар тэнгэри хоёр ниилэһэн мэтэ зэрлиг зэбүүн абяагаар зэдэлэн доһолжо байна.

Удын саана гэнтэ гал улаабхилан соробхилшоно.

Саана, үйлсын буланһаа буудана. Һэлмэнүүдые өдөйлгөн барнаг, үйлсые хүндэлэн гүйлдөжэ ябаһан бүлэг сагаан сэрэгүүдэй дундаһаа нэгэ хэдэниинь газар үмхэн унашанад... Буунууд лэ пээрнэ. Эндэ тэндэһээ шанга шанга хашхараанууд гарана. Зүгөөр, ямар тиимэ ракета дохёо харагданагүй. Иимэ дохёо хүлеэжэ, улаан сэрэгшэд ба партизанууд бүхэнэй зүрхэн сохилон байгаа һэн. Энэ хадаа шиидхэхы шанартай добтолгын дохёо болохо байгаа. Яашаб гээшэб? Минута бүхэн удаан үни болоһон мэтэ үзэгдэжэ байгаа һэн.

...Үүр хяраалжа, зүүн зүгэй уулануудай оройгоор үдэ мэдэг сагаан тэлон сайрана.

Гэнтэ сагаантанай ара талада улаан ба сагаан ракетэнүүд буугай һомон мэтэ түргэнөөр огторгой өөдэ соробхилон, ошо татаһаар үнтархатайнь алли эгторгойн одо мүшэдые доһолгомо дошхон шанга хашхараанууд гарана:

Ур-ра! Ур-ра! Ур-рра!... ррэ!... ррэ!..

Вулкан тэһэржэ, халуун лавын урдаһан мэтэ ябган сэрэгүүд сагаантанда дэбтолон ороно.

...Үүр сайжа, үдэр болобо. Сагаантанние намнан үлдэнэд. Утаа униар болошоһон үйлсэнүүдээр мүрэ дээгүүрээ погонтой сагаан сэрэгэйхидэй хүүрнүүд хэбтэнэ. Тэрээн дээгүүр унан бэдэн гүйлдэһэн офицернүүдшье харагдахадал гэнэ.

Үдэ мүрэнэй хүүргын саада үйлсэнүүдэй амһарта шархатажа шуһандаа зуурашаһан Бадмые тэрэнэй нүхэр Васильев үргэлөөд, хүлһэ һалһан болошонхой үйлсын булангаар тойроод далдарна...

Лариин утаагаар тунашаһан үйлсын төг дунда улаан туттай ашаанай машинын эрэйһоо улаан одотой малгайтай үнөөхи командир ба гартаа улаан буд уяһан хүнүүд үгэнүүдые хэлэнэд. Тэдэнэй дунда Васильев папахан малгайгаа хятайтар үмдэнхөй, гартаа буу бариихай зогсоно. Эндэ хүн амитан дүүрэн: ородуудшье, бурядуудшье... Инаг нүхэд, түрэл садан ушаржа, баярай нёлбоһо адхан тэбэрилдэнэ...

—...Улаан сэрэг ба улаан партизанууд манай түрэл Дээдэ-Үдэ городые сагаантанһаа энэ үдэр сүлөөлбэ... Энэ 1920 оной мартын хоёр болбол манай илалтын түүхэтэ үдэр болохо еһотой. Манай эндэ улаан туг мандана. Энэ улаан тугые энээнһээ сааша бүхы Алас Дурна хизаар дээрэ мандуулан шиндхэхэбди...

Улаан туг мандаг! Советскэ засаг мандаг! Эрхэ сүлөөтэй түлөө ами бэеэ хайрлангүй байлдажа, наһанһаа нүгшэһэн нүхэдэймнай дурасхаал мүнхэ болог!...—гэжэ партизан Васильев үгэ хэлежэрхёод, машина дээрэһээ һүрөөд, буугаа хиидэ үргэн буушана. Баяртай шарайтай хүнүүд Васильевые үргэн тодожо абаад, өөдэнь хаялан ура хашхаралдана.

Эндэ үймэлдэн байһан бөөн зоннуудай дундуур сагаан шаали хэдэрһэн залуухан эхэнэр эри мүргүй шурган ерэжэ, Васильевта аһашана. Баярай гэбэрэлдэн, таалалдаан болоно.

Хилын саана

Баруун Европодохи дай... ябуулганууд

ЛОНДОН, апрелиин 2. (ТАСС). Союзнигуудай экспедиционнэ хүсэнүүдэй верховно командованиин штабай мэдээсэл соо хэлэгдэхэнь: Рурһаа зүүгээр Липпштадт шадар союзнигуудай частьнууд нэгэдэбэ. Энээнтэй нэгэн дорэ томохон бүлэг германска сэрэгүүд хүреэлэгдэһэн байна. Рурай олон арад зонтой ба Рурһаа урдуурхи хадатай районуудта дайсанай энэ томохон бүлэгые усадхахада ехэхэн саг хэрэглэгдэнэ. Гэбэшье, союзнигуудай урагшаа дабшалтые һаатуулнагүй.

Рурһаа хойгуур союзнигуудай сэрэгүүд түргэнөөр дабшажа, зарим нэгэ участогууд дээрэ үдэр соо 24 километр дабшаһан байна. Союзнигуудай частьнууд немецүүдэй үсэд шанга эсэргүүсэлтэ үзэжэ байгаад, Падерборные дайсанһаа сэбэрлэнэ. Варбургһаа баруун-хойгуур Римбекын оршондо немецүүд союзнигуудта эсэргүүсэлтэ үзүүлнэ. 9,5 километр урагшаа дабшажа, союзнигуудай ябган сэрэгүүд Кассельһээ урдуур 10... метртэ байһан һуури... хүрэбэ. Кассельһээ ... километртэ союзнигу... танкова частьнууд Фу... ниие гаталан гараба. ... артиллери хэрэглэжэ ... союзнигуудта эсэргүү... бэ.

Майн дээрэхи Фр... хойгуур союзнигууд ... газарые сэбэрлэхэ опер... үргэлжэлүүлбэ. Ашаф... немецүүд эсэргүүсэлт... ябадалаа үргэлжэлүүл...

Союзнигуудай эзэлһэ... гейм (Ашаффенбург... гаар) городто немецү... сүмэрэн оробо.

Майн мүрэнние ... толжо, союзнигууд ... урагшаа 29 километр ... Рейн мүрэнние гатал... союзнигуудай частьну... лометр дабшажа, ... отолбо. Мартын 31-д... дай сэрэгүүд 22.877 ... плендэ абаһан байна.

Союзнигуудай сэрэгүүд Рурые хүреэлжэ дүүргэбэ

ЛОНДОН, апрелиин 2. (ТАСС). Англиин информациин министерство хадаа Рурые хүреэлгэ дүүргэгдээд, немецүүдэй сухариха замууд отологдобо гэжэ мэдээсэнэ.

Энэ операци болбол фельдмаршал Монтгомериин штабта байлсадаг корреспондентын мэдээсэһэнэй ёһоор, генерал Симпсоной 9-дэхи армиин 2-дохи хүягта танкова дивизиин Гаммһаа зүүлжэө 37 километртэ ... шадар генерал Ходж... хи американска арми... частьнуудтай нэгэдэ... апрелиин 1-эй үдэрэй... та энэ операци ... байгаа. Верховно К... штабта байлсадаг кор... тын мэдээсэһэнэй ёһо... мянга шахуу немецү... реэлэгдэбэ.

Югославидахи байлд'ану...

БЕЛГРАД, апрелиин 2. (ТАСС). Югославска армиин генеральнэ штабай мартын 30-ай мэдээсэл соо хэлэгдэхэнь: 8 үдэр соо болоһон хатуу шанга байлдаануудта югославска сэрэгүүд 104-дэхи, 373-дахи, 392-дохи немецкэ ба 10-дахи усташскэ дивизинүүдые бута сохибо. Дайсан болбол гансал алуулжа 40.000 гаран солдат ба офицернүү... 2.000 гаран хүнүү... тоодо 10-дахи уста... зиин командирай ор... абтаба.

Харюусалгата ...
орлогшо Д. ...

Ямаршье туһаламжа үзүүлнэгүй

Сэлэнгын аймагта шэнэ үзэг нэбтэрүүлнэгүй

Һаяхан Сэлэнгын аймагай Тамчын сомоной Молотовой нэрэмжэтэ колхозой партиина эхин организациин зэлжээтэ суглаан дээрэ шэнэ үзэг шудалха тухай шухала асуудал зүбшэн хэлсэгдээ. Энэ хүмүүжэл-болбосоролой удхашанартай хэрэгтэ зохистой анхарал табидаггүй байгаабди гэжэ суглаан дээрэ үгэ хэлэһэн олониихи коммунистнууд шүүмжэлээ.

Шэнэ үзэг муу мэдэхэ дээрэһээн колхозниигуудай гэгээрэхэ ябадалда тойбо татагдана. «ВКП(б)-гэй историин хураангы курс» ба «Советскэ Союзай Эсэгэ ороноо хамгаалгын агуу ехэ дайн тухай» нүхэр Сталинай түүхэтэ ном үзэжэ байһан хүнүүд буряад-монгол, мүн ород хэлэн дээрэ һайса уншажа шададаггүй байһанаа ойлгоо.

Ферма, бригаданууд, мүн улаан булангуудаар ехэ наһатанай үдэшын һургуули энэ дары нээхэ, багшанар, колхозой мэргэжэлтэнние энэ шухала хэрэгтэ хабаадуулха зайлашагүй шухала гэжэ партиина суглаан тогтоогоо.

Энэ колхозой коммунистнууд колхозниигуудай культурна хэмжээень дээшэлүүлхэ гэһэн тон ехэ хүдэлмэридэ хам оролсобо. Гэбэшье, аймагай гэгээрэлэй таһаг, партиин аймкомой пропаганда ба агитациин таһаг шэнэ үзэг нэбтэрүүлхэ ябадалда ямаршье туһаламжа үзүүлэнгүй нюдэ балай һууж байдагынь гайхалтай. Шэнэ үзэг нэбтэрүүлхэ хэрэгтэ иимэ харюусалгатүйгөөр хандаха ябадалые саашадань тэсэжэ болохогүй.

Х. ТОГОЧЕЕВА.

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Улан-Удэ, ул. Ленина 35. ТЕЛЕФОНЫ: ответ. редактора—23 АТС—180; зам. ответ. редактора—7-89; ответ: секретаря—3-23. отд... партийной жизни и промышленности—7-89; сельского хозяйства—6-03, писем и переводов—6-03 (2 зв.); об'явлений—2-62 (2 зв.),

Н—00325 Типография ... при СНК БМАССР. Тираж ...